Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2026/1835

24.7.2026

ODPORÚČANIE KOMISIE (EÚ) 2026/1835

z 20. júla 2026

o uplatňovaní sankcií stanovených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1787 o znižovaní emisií metánu v odvetví energetiky v súvislosti s povinnosťami dovozcov

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 292,

keďže:

(1) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1787 ([1]) o znižovaní emisií metánu v odvetví energetiky nadobudlo účinnosť 4. augusta 2024. Nariadenie prispieva k zberu hodnoverných a spoľahlivých údajov, ktoré by mali tvoriť dostatočný základ na monitorovanie emisií metánu a zabezpečenie transparentnosti a v prípade potreby stanovuje dodatočné opatrenia na ďalšie obmedzenie emisií metánu.

(2) Z dlhodobého hľadiska by sa znížením emisií metánu v globálnom ropnom a plynárenskom odvetví v dôsledku vykonávania nariadenia (EÚ) 2024/1787 mala podporiť bezpečnosť dodávok. Nedávne zistenia Medzinárodnej agentúry pre energiu (IEA) ([2]) naznačujú, že riešením únikov a rutinného odplyňovania a flérovania by sa mohlo uvoľniť až 200 miliárd m^3 plynu. Z tej istej analýzy však vyplýva, že v krátkodobom horizonte je k dispozícii len 15 miliárd m^3, pričom väčšina z nich je v krajinách, ktoré nemajú žiadne životaschopné spôsoby vývozu do Únie.

(3) V článku 27 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2024/1787 sa vyžaduje, aby dovozcovia každoročne oznamovali príslušným orgánom členského štátu, v ktorom sú usadení, údaje a informácie o emisiách metánu z krajín a spoločností vyvážajúcich do Únie vrátane podrobností o tom, či, a ak áno, ako merajú, oznamujú a znižujú svoje emisie metánu.

(4) V článku 28 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2024/1787 sa od dovozcov vyžaduje, aby príslušným orgánom členského štátu, v ktorom sú usadení, preukázali a nahlásili, že ich zmluvy o dodávkach energie z fosílnych zdrojov sa vzťahujú na ropu, zemný plyn alebo uhlie vyrobené v rámci opatrení na monitorovanie, vykazovanie a overovanie uplatňovaných na úrovni výrobcu, ktoré sú rovnocenné s opatreniami stanovenými v nariadení (EÚ) 2024/1787.

(5) V článku 29 ods. 1 prvom pododseku nariadenia (EÚ) 2024/1787 sa od dovozcov a výrobcov z Únie vyžaduje, aby príslušným orgánom členského štátu, v ktorom sú usadení, nahlasovali metánovú intenzitu pri ťažbe ropy, zemného plynu a uhlia, ktoré uviedli na trh Únie.

(6) Povinnosti stanovené v článku 28 ods. 1 a článku 29 ods. 1 prvom pododseku nariadenia (EÚ) 2024/1787 sa uplatňujú na zmluvy uzavreté alebo obnovené 4. augusta 2024 alebo po tomto dátume. Pokiaľ ide o zmluvy uzavreté pred uvedeným dátumom, dovozcovia sú povinní vynaložiť všetko primerané úsilie na to, aby vo svojich zmluvách vyžadovali rovnocennosť opatrení na monitorovanie, vykazovanie a overovanie na úrovni výrobcov v súlade s článkom 28 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2024/1787 a aby nahlásili metánovú intenzitu pri ťažbe ropy, zemného plynu a uhlia, ktoré uviedli na trh Únie v súlade s článkom 29 ods. 1 druhým pododsekom nariadenia (EÚ) 2024/1787.

(7) V článku 33 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2024/1787 sa od členských štátov vyžaduje, aby stanovili pravidlá, pokiaľ ide o sankcie uplatniteľné pri porušeniach daného nariadenia, a prijali všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie ich uplatňovania. K dnešnému dňu len malá časť členských štátov oznámila Komisii svoje sankčné režimy.

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1787 z 13. júna 2024 o znižovaní emisií metánu v odvetví energetiky a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/942 (Ú. v. EÚ L, 2024/1787, 15.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1787/oj).

([2]) IEA Global Methane Tracker 2026, strana 4.

(8) V článku 33 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2024/1787 sa od členských štátov vyžaduje, aby zabezpečili, že príslušné orgány majú právomoc ukladať aspoň určité správne sankcie a opatrenia za porušenia dovozných požiadaviek stanovených v článku 27 ods. 1, článku 28 ods. 1 a 2 a článku 29 ods. 1 uvedeného nariadenia za predpokladu, že žiadne takéto opatrenia ani sankcie neohrozujú bezpečnosť dodávok energie.

(9) Okrem toho sa v článku 33 ods. 7 písm. i) nariadenia (EÚ) 2024/1787 členským štátom umožňuje zohľadniť všetky ostatné priťažujúce alebo poľahčujúce faktory vzťahujúce sa na okolnosti prípadu vrátane konania tretej strany.

(10) Od 27. februára 2026 Hormuzský prieliv, ktorý je významným námorným miestom prechodu globálneho obchodu s energiou, čelí akútnym geopolitickým a hospodárskym narušeniam, ktoré viedli k jeho zatvoreniu. Tieto narušenia sa vo všeobecnosti považujú za najväčšie, aké ovplyvnili globálne dodávky energie od energetickej krízy v 70. rokoch 20. storočia, a za najväčšie v histórii svetového trhu s ropou.

(11) Narušenia na Blízkom východe majú hlboký a trvalý negatívny vplyv na svetové a európske trhy s energiou. Ovplyvnených bolo približne 20 % celosvetových dodávok skvapalneného zemného plynu (LNG) ([3]) a 25 % celosvetového obchodu s ropou prepravovanou po mori ([4]). V dôsledku toho nedôjde k očakávanému rastu LNG v rokoch 2026 – 2027 a prebytok LNG sa odloží aspoň o dva roky, čo bude spojené s rizikami týkajúcimi sa bezpečnosti dodávok a cenovým tlakom ([5]). Pokiaľ ide o ropu, celková strata vývozu ropy presiahla 13 miliónov barelov za deň, pričom s tým spojené obmedzenie výroby a poškodenie energetickej infraštruktúry v regióne viedli ku kumulatívnym stratám dodávok v odhadovanej výške 3 miliárd barelov vrátane očakávaných strát počas postupného zvyšovania výroby po skončení konfliktu ([6]). Dodávatelia mimo oblasti Perzského zálivu dokázali kompenzovať výpadok dodávok LNG a ropy len v obmedzenej miere. Škody na energetickej infraštruktúre v oblasti Perzského zálivu, čas potrebný na obnovenie infraštruktúry a postupné uvoľňovanie úzkych miest prispievajú k tomu, čo bude pravdepodobne dlhotrvajúcim obdobím nedostatočných dodávok a neistoty na globálnych trhoch s energiou. Očakáva sa, že toto obdobie bude trvať aj po úplnom a stabilnom opätovnom otvorení Hormuzského prielivu.

(12) V dôsledku obáv z dlhotrvajúceho nedostatku dodávok ceny plynu a ropy prudko vzrástli na najvyššiu úroveň od krízy vyvolanej komplexnou inváziou Ruska na Ukrajinu vo februári 2022. Ceny ropy Brent 8. marca 2026 po prvýkrát za štyri roky prekročili hranicu 100 USD za barel a 31. marca 2026 dosiahli vrchol na úrovni 118 USD za barel. Ceny zemného plynu sa 19. marca 2026 prudko zvýšili na 62 EUR/MWh. Hoci ceny ropy v júni 2026 pohybovali bližšie k úrovni 80 USD za barel a ceny plynu dosahovali 42 EUR/MWh, volatilita pretrváva.

(13) Únia sa pri uspokojovaní svojich potrieb spolieha na svetové trhy s ropou a plynom. V dôsledku krízy na Blízkom východe došlo na svetových trhoch s ropou a plynom k výraznému obmedzeniu dodávok. S cieľom riešiť vystavenie spotrebiteľov a podnikov v Únii nedostatku dodávok, ktorý spôsobuje vysoké a kolísavé ceny energie, musí Únia zabezpečiť spoľahlivý a nepretržitý dovoz fosílnych palív z iných regiónov.

(14) Nariadením (EÚ) 2024/1787 sa neukladajú obmedzenia na dovoz energie do Únie. Nesplnenie povinností stanovených v článku 27 ods. 1, článku 28 ods. 1 a 2 a článku 29 ods. 1 uvedeného nariadenia by však mohlo viesť k uplatneniu sankcií. Príslušné orgány v členských štátoch majú určitú diskrečnú právomoc, pokiaľ ide o to, či uplatniť sankcie za porušenia nariadenia (EÚ) 2024/1787 a do akej miery, najmä s cieľom zabezpečiť, aby uplatňovanie takýchto sankcií alebo riziká zodpovednosti podľa uvedeného nariadenia neohrozili bezpečnosť dodávok energie.

([3]) Správa o trhu s plynom, 2. štvrťrok 2026 – Analýza - IEA, strana 6.
([4]) Hormuzský prieliv - Informácie - IEA.
([5]) Správa o trhu s plynom, 2. štvrťrok 2026 – strana 8.
([6]) Podľa správy IEA o trhu s ropou uverejnenej 14. apríla 2026 sa očakáva, že svetové dodávky ropy v roku 2026 klesnú o 3,9 mil. barelov denne alebo celkovo o 1 423 miliónov barelov.

(15) V kontexte súčasnej krízy dodávok sa flexibilita, ktorú členským štátom poskytuje článok 33 nariadenia (EÚ) 2024/1787, pokiaľ ide o uplatňovanie sankcií, vníma ako faktor prispievajúci k právnej neistote. Dovozcovia označili súčasnú neexistenciu sankčných režimov vo väčšine členských štátov, ktorá spôsobuje, že nie je možné posúdiť riziko potenciálneho nesúladu s dovoznými požiadavkami nariadenia (EÚ) 2024/1787, za hlavný rizikový faktor, ktorý bráni podpísaniu alebo obnoveniu zmlúv o dodávkach do Únie a zvyšuje riziko ukončenia existujúcich zmlúv o dodávkach.

(16) Vnímanie právnej neistoty vo vzťahu k sankčným režimom uplatniteľným v celej Únii by sa znížilo, ak by všetky členské štáty prijali vnútroštátne sankčné režimy. Jasný súbor pravidiel vo všetkých členských štátoch a jednotný prístup v celej Únii by odstránili značný stupeň neistoty objasnením presných podmienok a presných sankcií, ktoré sa uplatňujú v rôznych vnútroštátnych jurisdikciách.

(17) V článku 33 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2024/1787 sa od členských štátov vyžaduje, aby zabezpečili, že uplatňovanie sankcií neohrozí bezpečnosť dodávok energie. V plynárenskom odvetví je cieľom nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1938 ([7]) predchádzať možným prerušeniam dodávok plynu na vnútroštátnej a regionálnej úrovni a reagovať na ne. V článku 11 nariadenia (EÚ) 2017/1938 sa stanovujú úrovne krízovej situácie vyvolané udalosťami alebo náznakmi potenciálnych udalostí, ako je prerušenie dodávok plynu alebo výnimočne vysoký dopyt po plyne, čo môže viesť k výraznému zhoršeniu situácie v oblasti dodávok plynu alebo mať za následok takéto zhoršenie. Ak sa vyhlási úroveň krízovej situácie, členské štáty sú povinné zabezpečiť, aby sa nezaviedli žiadne opatrenia, ktoré by mohli kedykoľvek neprimerane obmedziť tok plynu v rámci vnútorného trhu, a aby sa nezaviedli žiadne opatrenia, ktoré by mohli vážne ohroziť situáciu v oblasti dodávok plynu v inom členskom štáte. V ropnom odvetví sa v smernici Rady 2009/119/ES ([8]) stanovujú pravidlá zamerané na zabezpečenie vysokej úrovne bezpečnosti dodávok ropy prostredníctvom mechanizmov založených na solidarite, pričom v týchto pravidlách sa od členských štátov vyžaduje, aby udržiavali minimálne zásoby ropy alebo ropných výrobkov a zaviedli postupy potrebné na riešenie stavu ropnej núdze.

(18) Zatiaľ čo existujúce pravidlá týkajúce sa bezpečnosti dodávok plynu a ropy poskytujú kľúčové prvky na posúdenie rizík pre bezpečnosť dodávok, hodnotenie takýchto rizík sa môže líšiť, ak ho vykonáva každý členský štát individuálne. Hoci sa bezpečnosť dodávok energie v Únii zatiaľ podarilo zachovať, kríza na Blízkom východe spôsobila škody, ktorých účinky pretrvávajú a pravdepodobne ohrozia bezpečnosť dodávok energie v celej Únii v prípade, že sa dodávky presmerujú na iné trhy. Vyžaduje si to preto koordinovaný prístup k uplatňovaniu sankcií vo všetkých členských štátoch. Cieľom tohto odporúčania je preto zvýšiť zrozumiteľnosť a právnu istotu, pokiaľ ide o vykonávanie článku 33 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2024/1787 v kontexte krízy na Blízkom východe.

(19) S cieľom neohroziť bezpečnosť dodávok energie, ako sa stanovuje v článku 33 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2024/1787, a riešiť vystavenie spotrebiteľov a podnikov v Únii potenciálnemu nedostatku dodávok energie, ktorý spôsobuje vysoké ceny, by členské štáty nemali počas obmedzeného obdobia uplatňovať sankcie stanovené v článku 33 ods. 5 písm. m), n) a o) nariadenia (EÚ) 2024/1787, s výnimkou prípadov podvodných porušení uvedených povinností. To by malo prispieť k zabezpečeniu toho, aby dovozcovia uzatvárali zmluvy o dodávkach na nadchádzajúce obdobie bez rizika sankcií, zistení nesúladu alebo zodpovednosti a zároveň naďalej prijímali potrebné opatrenia na dosiahnutie súladu s dovoznými požiadavkami nariadenia (EÚ) 2024/1787.

([7]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1938 z 25. októbra 2017 o opatreniach na zaistenie bezpečnosti dodávok plynu a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 994/2010 (Ú. v. EÚ L 280, 28.10.2017, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1938/oj).

([8]) Smernica Rady 2009/119/ES zo 14. septembra 2009, ktorou sa členským štátom ukladá povinnosť udržiavať minimálne zásoby ropy a/alebo ropných výrobkov (Ú. v. EÚ L 265, 9.10.2009, s. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/119/oj).

(20) Zároveň by obdobie odkladu uplatňovania sankcií nemalo presiahnuť rámec toho, čo je potrebné na zabezpečenie uzatvorenia zmlúv na objemy, ktoré sú dostatočné, na to, aby sa predišlo nedostatku dodávok v dôsledku súčasnej krízy. Podľa súčasných prognóz bude nedostatok dodávok na svetových trhoch s plynom a ropou pravdepodobne pokračovať, pričom sa predpokladá, že opravy poškodenej infraštruktúry na Blízkom východe budú trvať tri až päť rokov ([9]). Najnovšie informácie o uzatváraní zmlúv ([10]) na objemy ropy a plynu poukazujú na zníženú zmluvnú aktivitu v súvislosti s novo podpísanými objemami dodávok na obdobie 2029 a 2030, ktoré sa zdajú nižšie, ako sa očakávalo v prípade dodávok za tri roky na základe forwardovej krivky ponuky trhu fungujúceho za bežných podmienok. Napríklad podiel novo podpísaných zmlúv na celkovom objeme zmlúv o zemnom plyne klesne v rokoch 2028 až 2029 o viac ako 10 %, čo naznačuje potenciálne prekážky pre uzatváranie zmlúv. Práve flexibilita svetových trhov s ropou a plynom umožňuje rýchlu reakciu na akúkoľvek krízovú situáciu a slúži ako tlmič otrasov. Túto flexibilitu je potrebné zachovať. Trojročné obdobie odkladu by prispelo k zabezpečeniu kontinuity prevádzky bez toho, aby sa zhoršila už aj tak napätá situácia v dodávkach ropy v dôsledku znížených dodávok z Perzského zálivu.

(21) Komisia preto považuje za vhodné, aby členské štáty neuplatňovali sankcie stanovené v článku 33 ods. 5 písm. m), n) a o) nariadenia (EÚ) 2024/1787 na porušenia povinností, ktoré sa majú splniť v rokoch 2027, 2028 a 2029.

(22) Obdobie odkladu uplatňovania sankcií by mohlo viesť k zvýšenému riziku, že dovozcovia nebudú plniť svoje povinnosti týkajúce sa monitorovania, vykazovania a overovania podľa nariadenia (EÚ) 2024/1787. Vzhľadom na celosvetový nedostatok dodávok energie a tvrdú konkurenciu, pokiaľ ide o dostupné náklady, spôsobené súčasnou krízou však takéto obdobie odkladu, ktoré je prísne obmedzené na to, čo je nevyhnutné na zmiernenie účinkov krízy, a vylučuje prípady podvodných porušení, nie je neprimerané vo vzťahu k výslednému riziku nedostatočného presadzovania týchto povinností.

(23) Toto odporúčanie sa obmedzuje na navrhnutie obdobia odkladu uplatňovania určitých sankcií alebo zodpovednosti vzhľadom na opísané osobitné okolnosti a podmienky. Povinnosti stanovené v článku 27 ods. 1, článku 28 ods. 1 a 2 a článku 29 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2024/1787 sa naďalej uplatňujú, aj keď sa odporúča, aby členské štáty neuplatňovali súvisiace sankčné ustanovenia uvedené v článku 33 ods. 5 písm. m), n) a o) uvedeného nariadenia. Členské štáty by mali počas tohto obdobia aktívne monitorovať a stimulovať pokrok v prípade dodržiavania predpisov. Toto odporúčanie nebráni členským štátom uplatňovať rovnaké obdobie odkladu na sankcie týkajúce sa výrobcov z Únie, ak sa domnievajú, že uloženie týchto sankcií by mohlo podobným spôsobom ohroziť bezpečnosť dodávok energie.

(24) Toto odporúčanie nebráni členským štátom stanoviť vnútroštátne sankčné režimy v súlade s článkom 33 nariadenia (EÚ) 2024/1787. Za bežných trhových podmienok a ak neexistuje riziko pre bezpečnosť dodávok energie a mimo rozsahu pôsobnosti tohto odporúčania môžu členské štáty uplatňovať sankcie za porušenia nariadenia (EÚ) 2024/1787, ktoré sú účinné, primerané a odrádzajúce. Úroveň, prísnosť a povaha sankcií uplatňovaných na konkrétne porušenie by sa mali určiť prinajmenšom s prihliadnutím na faktory stanovené v článku 33 ods. 7. Členské štáty sa vyzývajú, aby prioritne zaviedli vnútroštátne sankčné režimy,

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE:

Komisia odporúča, aby členské štáty neuplatňovali sankcie stanovené v článku 33 ods. 5 písm. m), n) a o) nariadenia (EÚ) 2024/1787 v súvislosti s porušeniami povinností dovozcami, ktoré sa majú splniť v rokoch 2027, 2028 a 2029, s výnimkou prípadov podvodných porušení týchto povinností. Členské štáty by mali počas tohto obdobia aktívne monitorovať a stimulovať pokrok v prípade dodržiavania predpisov.

([9]) Pozri vyhlásenie Qatar Energy z 19. marca 2026.

([10]) Posúdenie útvarov Komisie na základe informácií od Cedigaz, Bloomberg New Energy Finance, London Stock Exchange Group.

Komisia zmonitoruje a preskúma uplatňovanie tohto odporúčania do 1. januára 2028 v kontexte preskúmania podľa článku 36 nariadenia (EÚ) 2024/1787.

V Bruseli 20. júla 2026

Za Komisiu
Dan JØRGENSEN
člen Komisie